

Umjetničko-znanstveni projekt
„ZVJEZDANI LADIKI U ČAST“

Zvezdana Ladika (1921. – 2004.), kazališna pedagoginja, redateljica i spisateljica, najistaknutija je ličnost kazališnog/dramskog odgojnog i stvaralačkog rada s djecom i mladima u nas tijekom druge polovice dvadesetoga stoljeća, razdoblja u kojem se ova vrsta djelatnosti intenzivno razvija u svjetskim razmjerima. Svoj pedagoški i umjetnički rad vezala je i razvijala poglavito u ZKM-u (odnosno u PIK-u, tj. negdašnjem Zagrebačkom pionirskom kazalištu), u kojem je djelovala punih pedeset godina.

Utjecaj Ladikinih umjetničko-pedagoških shvaćanja i danas je, u Hrvatskoj te u široj regiji, u osnovama rada brojnih dramskih i kazališnih studija, dječjih i omladinskih kazališta, amaterskih skupina te školskih družina, čija aktivnost predstavlja, a tako ju je shvaćala i Ladika, temelj cjelokupne kazališne kulture i dramske umjetnosti jedne društvene zajednice. Uza sve to, međutim, njezin važan doprinos razvoju suvremenog dramskog i kazališnog odgojnog rada u nas dosad nije bio u dovoljnoj mjeri stručno analiziran i primjereno vrednovan.

Stoga, u godini kada se navršilo puno stoljeće od njezina rođenja, Zagrebačko kazalište mladih i Hrvatski centar za dramski odgoj zajednički su pokrenuli kulturni i umjetničko-znanstveni projekt „Zvezdani Ladiki u čast“ sa svrhom temeljitijeg stručnog vrednovanja i predstavljanja njezina pedagoškog i umjetničkog djelovanja te očuvanja njezine ostavštine.

Projekt će se odvijati u nekoliko etapa tijekom sljedećih nekoliko godina, a njegovi će ciljevi biti ostvareni realizacijom nekoliko povezanih akcija, a to su:

- priprema stručnog simpozija o umjetničkom i pedagoškom djelovanju Zvezdane Ladike
- stvaranje arhive i sređivanje stručne ostavštine Zvezdane Ladike
- objavljivanje stručne monografije o njezinu umjetničkom i pedagoškom radu.

S obzirom da projekt nije tek ishod želja uže skupine poštovalaca Zvezdane Ladike, već mu je namjera, baveći se njezinim umjetničko-pedagoškim djelovanjem, obraditi važan, a zanemaren, segment naše kazališne kulture, ZKM i HCDO, kao nositelji projekta, za njegovu će provedbu zatražiti potporu šire kulturne javnosti.

Osim spremnosti dramskih pedagoga i teatrologa kao istraživača njezina opusa te njezinih suradnika, 'učenika' i sljednika da izlože svoja iskustva i sjećanja, za realizaciju projekta neophodna je i odgovarajuća institucionalna podrška kulturnih ustanova i organizacija, poglavito onih uz koje je Zvezdana Ladika vezala svoj rad, kao i onih društvenih instancija koje danas skrbe o umjetničko-pedagoškoj djelatnosti kojom se bavila i koju je tako uspješno razvijala priskrbivši joj ugled u svjetskim razmjerima. Pored Hrvatskoga centra za dramski odgoj, otkuda je inicijativa krenula, i Zagrebačkog kazališta mladih kao matične ustanove u kojoj je Zvezdana Ladika realizirala svoja shvaćanja i praksu kazališnog odgojnog rada s djecom i mladima, u provedbi projekta računamo na suradnju s Hrvatskim centrom ITI, Hrvatskim centrom ASSITEJ, Savezom društava Naša djeca Hrvatske i drugima te, dakako, s Ministarstvom kulture RH i Uredom za kulturu Grada Zagreba.

PLAN AKCIJA

1. Priprema stručnog simpozija o umjetničkom i pedagoškom djelovanju Zvezdane Ladike (Zagrebačko kazalište mladih, 1. – 3. srpnja 2022.)

Jedna od glavnih tekovina umjetničko-pedagoškog djelovanja Zvezdane Ladike jest doprinos i utjecaj koji je izvršila na praksu i shvaćanja dramskog i kazališnog odgojnog rada s djecom i mladima u nas te u širim regionalnim okvirima. Ovaj iznimno važan vid njezina djelovanja, kojim je kazališni/dramski/scenski odgojni rad u nas usustavila i uklopila u dominantne svjetske tokove, ujedno je slabije istražen.

Cilj je simpozija potaknuti stručnu obradu i vrednovanje svih segmenata djelovanja Zvezdane Ladike – od razvijanja vlastita umjetničko-pedagoškoga pristupa i teorijsko-metodičkog oblikovanja rada s djecom i mladima u studijskim uvjetima, preko autorskog i redateljskog rada i postignuća u području kazališta za djecu i mlade, do značajnog doprinosa razvoju i promicanju metoda i načela dramskog/kazališnog odgoja kao značajne sastavnice humanističkih pedagoških shvaćanja o važnosti odgoja i obrazovanja za umjetnost i pomoću umjetnosti.

2. Stvaranje arhive i sređivanje stručne ostavštine Zvezdane Ladike

Akcija podrazumijeva prikupljanje i sređivanje svekolike pisane te druge građe i ostavštine vezane uz umjetničko-pedagoški rad i ličnost Zvezdane Ladike, koju čine:

- publicirana autorska pisana građa – stručne knjige i članci, intervjui, izlaganja na konferencijama, dramski i književni tekstovi te ostala građa objavljena u časopisima, zbornicima, priručnicima i drugim publikacijama)
- neobjavljena autorska pisana građa (stručni i umjetnički tekstovi, bilješke i tekstovi vezani uz pojedine projekte, predstave, akcije i prigode i sl.)
- pisana građa o Z. Ladiki i njezinu radu (kritike i osvrti na predstave; novinski članci o njezinu radu, predstavama, gostovanjima i dr.)
- foto, video i audio dokumentacija njezina rada (foto, video i tv-snimke predstava; tv-emisije o njezinu radu; foto i video dokumentacija studijskoga rada; tonski zapisi Z. Ladike i suradnika i sl.)
- građa vezana uz njezine međunarodne aktivnosti i kontakte te recepciju njezina rada u međunarodnom kontekstu (arhive Jugoslavenskog i Hrvatskog centra ASSITEJ; osobna

korespondencija i dokumentacija komunikacije s ustanovama i ličnostima kazališnog rada s djecom i mladima širom svijeta)

- ostala građa o njezinu radu i djelu (dokumenti iz privatne arhive Z. Ladike; zapisi, sjećanja, intervjui suradnika, prijatelja, 'učenika' i sudionika njezina studijskoga i stvaralačkog rada; građa iz arhiva drugih kazališta u kojima je radila i oblikovala predstave – Omladinski dramski studio Zorin doma Karlovac, Kazalište Mala scena, Gradsko kazalište Varaždin i dr.)

(Posebnu zadaću u okviru ove akcije predstavlja sređivanje njezine privatne stručne građe. U tom cilju, HCDO i ZKM, kao nositelji projekta, u kontaktu su s g. Mladenom Ladikom, pravnim nasljednikom njezinih autorskih prava Z. Ladike radi moguće obrade i arhiviranja njezine stručne ostavštine.)

Rad na stvaranju arhive Zvezdane Ladike odvijat će se u duljem razdoblju, a nastavit će se i nakon završetka projekta.

3. Izrada stručne monografije o umjetničkom i pedagoškom radu Zvezdane Ladike

Cilj je monografije predstaviti umjetničko-pedagoški rad i doprinos Zvezdane Ladike kao najistaknutije ličnosti kazališnog/dramskog odgojno-stvaralačkog rada s djecom i mladima u Hrvatskoj tijekom druge polovice dvadesetoga stoljeća. Njezina izrada usko je povezana sa simpozijem, jer će izlaganja, stručni prinosi te osobna sjećanja i svjedočanstva sa simpozija predstavljati važan dio njezina sadržaja.

*****